

Pracovná skupina pre zemiaky, 2. novembra 2020

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda Arnaut Delacour (FR), ktorý bol znovu zvolený za predsedu skupiny. Za podpredsedu bol zvolený Zbigniew Górski (PL).

Situácia na trhu: prezentácia Ramony Wieduwiltovej (UNIKA)

Celá prezentácia je súčasťou prílohy zápisu v českom jazyku.

Situácia na trhu v EÚ bola až do marca 2020 vyrovnaná, v roku 2019 bola úroveň úrody priemerná, ceny atraktívne, ponuka a dopyt vyvážené. Od marca 2020 začala situáciu ovplyvňovať pandémia Covid-19. Najväčší dopad na trh malo zavretie HORECA sektoru a dosiahnutie maximálnej kapacity skladovania zemiakov. V niektorých krajinách sa preto vykonali mimoriadne opatrenia na stabilizáciu trhu: v NL podpora 50 mil. eur, v BE a vo FR po 10 mil. eur.

Ďalej však panuje neistota ohľadom nadchádzajúcej sezóny. Je patrný nárast produkčných plôch zemiakov a očakáva sa nárast EÚ produkcie (54 – 55) mil. ton, ale vyskytujú sa problémy s kvalitou a zákaz chlórprofamu predstavuje veľké výzvy pri uskladňovaní zemiakov. Takisto je málo skúseností s alternatívnymi inhibítormi klíčenia. Aktuálny znížený globálny dopyt po spracovaných zemiakových výrobkoch, veľké zásoby a nízke ceny vedú k požiadavke zníženia produkčnej plochy v roku 2021 o 15%.

Wieduwiltová informovala aj o situácii v DE, od roku 2019 je viditeľný trend poklesu vývozu hranoliek z DE, BE a NL, na obdobie 2020/21 sa odhaduje v DE prebytok cca 1 mil. ton zemiakov. Pri škrobových zemiakoch síce produkčná plocha narástla o viac než 6%, ale neistotu predstavuje druhá vlna pandémie, ktorá sa aktuálne Európou šíri. Výzvou sektoru sú PPPs, najmä rozhodnutia SCOPAFF nepredĺžiť licenciu na používaní pesticídov mancozeb. Výzvou bude aj stratégia F2F, aby mohli poľnohospodári zostať spoľahlivými dodávateľmi zemiakov vysokej kvality a spotrebitelia ochotní akceptovať vyššie ceny za udržateľnejšie a ekologické výrobky.

Okrúhly stôl o situácii na trhu a o vykonávaní trhových opatrení súvisiacich s Covid-19

Sekretariát informoval o dotazníku, ktorý rozoslal členským organizáciám na zistenie situácie, termín zaslania bol 30. 10. 2020, ale odpovede zaslali len LT a FR. Sekretariát vyzval k väčšej aktivite.

Predseda upozornil na článok 222 nariadenia o CMO, ktorý Komisii umožňuje prijať výnimočnú odchýlku od pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže v období závažných výkyvov na trhoch. Odchýlky umožňujúce hospodárskym subjektom, aby si sami organizovali a vykonávali trhové opatrenia na stabilizáciu svojho odvetvia, boli prijaté aj pre sektor zemiakov. Niektoré štáty využili možnosť zmeniť využitie zemiakov určených pôvodne na spracovanie na výrobu škrobu.

DE zástupkyňa informovala, že DE síce odchýlku využilo, ale nie je to riešenie, pretože sektor výroby škrobu bol schopný absorbovať nárast iba o 1% a pre výrobcov článok 222 nepredstavuje žiadne finančné benefity.

FR reprezentant požaduje prijatie stanoviska na úrovni Copa a Cogeca s požiadavkou na

predĺženie výnimočných odchýliek od pravidiel EÚ na viac než 6 mesiacov.

Fytosanitárne otázky

Sekretariát informoval o rozhodnutí SCOPAFF nepredĺžiť licenciu pesticídu mancozeb. Na trhu môže byť nasledujúcich 6 mesiacov, potom bude musieť byť stiahnutý z trhu a po ďalších 3 mesiacoch bude jeho použitie zakázané. Sekretariát vyzval členské organizácie na zaslanie pripomienok špecificky k mancozebu.

V diskusii upozornila DE reprezentantka na iniciatívu ENVI blokovat' zvýšenie MLR pre flonicamid a vyzvala k väčšej aktivite pri kontakte s europoslancami a národnými autoritami. FR a NL tiež upozornili na zákaz stále ďalších aktívnych látok, pričom pri dovozoch z tretích krajín dochádza k zavlečeniu rôznych vírusových nákaz, na ničenie ktorých treba prostriedky.

SPP 2020+ a prechodné obdobie (uznanie organizácie výrobcov bez prevodu majetku)

Predpokladaný (neoficiálny) termín začatia trialógu je 10. 11. 2020. Ten nebude určite ukončený počas DE predsedníctva a tému prevezme PT predsedníctvo.

Sekretariát ďalej informoval o prechodnom nariadení o SPP, ktoré je doplnené o ustanovenie o riadení finančných prostriedkov v rámci nástroja New Generation EÚ prijatého 12. 10. 2020. V rámci nástroja bude v roku 2021 k dispozícii 30% prostriedkov a zvyšných 70% v 2022. Prijatý text sa bude prejednávať v Rade, nové pravidlá by mali byť začlenené do prechodného nariadenia o SPP, ktoré by malo platiť od začiatku 2021.

IT reprezentant upozornil na hlasovanie v Parlamente o CMO nariadení a vynechaní čl. 69 týkajúceho sa posilnenia roly výrobných organizácií (POs) a vyzval Copu k reakcii. Sekretariát upozornil, že pred plenárnym hlasovaním zdôrazňoval pozíciu Copa a Cogeca k POs, podobne pri VCS platbách upozorňoval na potrebu zohľadniť situáciu v jednotlivých štátoch. Sekretariát tento prístup požadoval všeobecne, nielen pre sektor zemiakov. Diskusie vedie pracovná skupina pre SPP a politické rozhodnutia prijíma POCC/CCC, príspevky ostatných skupín sú vítané.

Obchodné otázky: obchodné vzťahy EÚ 27 - UK

Obchodné rokovania intenzívne pokračujú, Copa a Cogeca zaslali Komisii list a vyzvali na využitie rezervy brexit (5 mld. EUR na podporu štátov a odvetví postihnutých brexitom) pre poľnohospodárstvo, ktoré je už teraz výrazne postihnuté. Rokovania by mali byť ukončené do 2 týždňov, aby bol čas na ratifikáciu. Copa a Cogeca spolu s FoodDrinkEurope a CELCAA usporiadajú 16. 11. 2020 online konferenciu na vysokej úrovni o obchodných vzťahoch medzi EÚ a UK.

Sekretariát uviedol, že fytosanitárna problematika je jednou z dôležitých tém rokovaní, UK sa stane tretou krajinou a bude musieť byť vytvorený určitý mechanizmus vzájomného uznávania certifikátov.